

**รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model
ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2**

**A Model of Management According to Public Sector Management Quality Award:
POMELO Model has Affected the High Performance Organization
of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2**

สุริยันต์ สุวรรณทอง^{1*}
Suriyan Suwanthong^{1*}

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2^{1*}
Deputy Director of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2^{1*}
Corresponding author, E-mail: Suwanthongsuriyan@gmail.com^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง 2) พัฒนารูปแบบ 3) ศึกษาการใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน และ 4) แบบประเมิน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนความคาดหวังการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model มี 6 องค์ประกอบ 3) ผลการใช้รูปแบบ พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลการประเมินสถานะของหน่วยงานอยู่ในระดับพัฒนาจนเกิดผล นักเรียน ครู และสถานศึกษา ได้รับการยอมรับ ยกย่อง และได้รับรางวัลต่าง ๆ มีนวัตกรรมการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง และ 4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบ ด้านความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ, เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ, องค์กรสมรรถนะสูง, รูปแบบ POMELO

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study on current conditions and expectations 2) develop the model 3) study of using the model and 4) evaluate the model of quality criteria of government management: POMELO Model, which affected the High-Performance Organization of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 by using Mixed Methods research. The samples comprised of 115 persons of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 and school administrators. The research instruments consisted of 1) interview form, 2) questionnaire, 3) performance report form and 4) evaluation forms. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results found that 1) At present, the quality criteria of government management was at the highest level in all aspects, while the expectation of the quality criteria of government management was at the highest level in all aspects. 2) The model consisted of 6 components. 3) The results of the model, found that all stakeholders were involved in developing in the same direction to achieve their goals, the evaluation of the status of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 was at the significance level. Students, teachers and schools have been recognized, praised, and received various awards. They had innovation raised to a level the quality of the administration of the Office of Educational Service Areas to become an exemplary high-performance organization. and 4) The results of assessment the model in terms of accuracy, feasibility and usefulness found that overall, it was the highest in all areas. The results of the satisfaction assessment of personnel in Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 and the satisfaction assessment of school administrators under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 were at the highest overall satisfaction

KEYWORDS: Management Model, The Quality Criteria of Government Management, High-Performance Organization, POMELO Model

บทนำ

ปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศได้มีการนำระบบคุณภาพการบริหารจัดการมาใช้ทั้งในส่วน of ภาครัฐและเอกชน เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และยังเป็น การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยที่การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบราชการไทย ที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานสากล (High Performance) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) ที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้สืบเนื่องมาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2546-2550) ได้กำหนดให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานราชการให้อยู่ในระดับสูง เทียบเท่า

มาตรฐานสากลโดยกำหนดเป้าหมายให้เป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถือเป็นส่วนราชการที่สำคัญตามพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กเยาวชนได้รับ การศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง เป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชนว่าการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบจะบรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความน่าเชื่อถือ ศรัทธา คุ้มค่าต่อต้นทุน ผลผลิตและผลลัพธ์และมีการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ จากนโยบาย ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กระจายอำนาจ การบริหารจัดการ ด้านบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ด้วยเจตนารมณ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อว่าการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีทรัพยากรเพียงพอแก่การจัดการศึกษาทั่วถึงและมีคุณภาพ ได้ผลผลิต ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ (สันติ สงระวี; วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และจำเริญ ชูช่วยสุวรรณ, 2562) การบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ (New Public Management) เป็นการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่ม ประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งตั้งอยู่บน สมมติฐานของความเป็นสากลของทฤษฎีการบริหาร และเทคนิควิธีการจัดการว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ทั้งในแง่ของการบริหารรัฐกิจ และการบริหารธุรกิจโดยการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่นั้น จะมุ่งเน้นถึง วัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน ทั้งด้านผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่า ของเงิน (Value for Money) รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ โดยนำเอาเทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ เข้ามาประยุกต์ใช้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ, 2560, ออนไลน์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษา ในช่วงเวลาที่ผ่านมาพบว่า ผลการปฏิบัติงานของ เขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่งยังไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน และมีแนวโน้มที่จะแตกต่างกัน มากขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน ต้องพัฒนาเป็นองค์กรทางสังคม เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องพัฒนาไปสู่ องค์กรแห่งคุณภาพ การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทาง โดยมุ่งความมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากขึ้น ภายใต้หลักการพื้นฐานของแนวทางกระจายอำนาจ โดยมีผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษา ต้องใช้ศักยภาพ ความเป็นผู้นำ ทักษะทางการบริหาร บทบาท เชิงการบริหารปฏิบัติงานในหน้าที่บริหาร นำองค์กรไปสู่ความก้าวหน้า ได้คุณภาพ และมาตรฐานตามความคาดหวัง ของการปฏิรูปการศึกษา โดยต้องมีรูปแบบหรือนวัตกรรมทางการบริหารที่มีประสิทธิผลเพื่อนำไปใช้ในการบริหาร การจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สมหมาย เทียนสมใจ, 2556)

การดำเนินงานในช่วงเวลาที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ยังไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกันและมีแนวโน้มที่จะแตกต่างกันมากขึ้น ในอนาคต ขณะเดียวกันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องพัฒนา

เป็นองค์กรทางสังคม เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งคุณภาพ การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทาง โดยมุ่งความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้มากขึ้น รวมทั้งในปัจจุบันยังไม่มีมีการประยุกต์ใช้ PMQA ในระดับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อย่างจริงจังและเข้มแข็ง (สมหมาย เทียนสมใจ, 2563) ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO MODEL ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภายในองค์กร ให้มีความชัดเจน ครอบคลุม สอดคล้องกับภารกิจ นโยบาย แนวทางการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาที่กำหนด และพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสุข มีความเป็นไทยมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
3. เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) Participation (การมีส่วนร่วม) 2) Operation (การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ) 3) Management (การบริหารจัดการ) 4) Evaluation (การประเมินผลและรายงานผล) 5) Learning Exchange (การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้) และ 6) Organization Development (การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการศึกษการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เดือนตุลาคม 2563-เดือนตุลาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

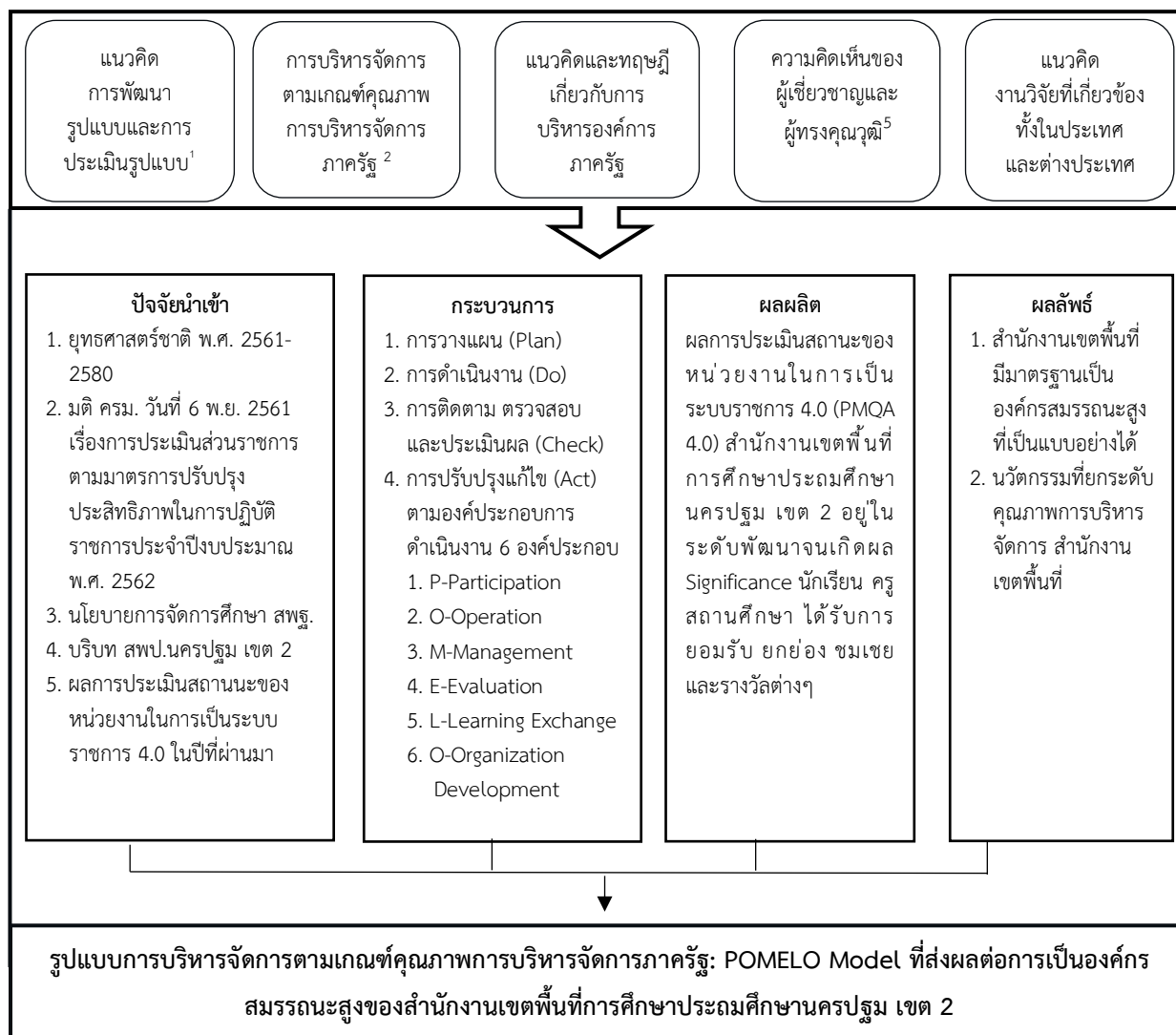
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 63 คน และผู้บริหารสถานศึกษา รวม 117 คน รวมทั้งสิ้น 155 คน

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง และประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 63 คน และกลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 63 คน และผู้บริหารสถานศึกษา ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) จำนวน 92 คน รวมทั้งสิ้น 155 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Form) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการนำผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน 4 ข้อ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมในประเด็นสัมภาษณ์ (Comprehensiveness) และดูเนื้อหาภาษา (Language) และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้สัมภาษณ์ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน

2. แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีข้อความถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามองค์ประกอบการดำเนินงาน จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม (Participation) 2) การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (Operation) 3) การบริหารจัดการ (Management) 4) การประเมินผลและรายงานผล (Evaluation) 5) การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Learning Exchange) 6) การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน (Organization Development) จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

ชุดที่ 2 แบบสอบถามพึงพอใจของรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามองค์ประกอบการดำเนินงาน จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม (Participation) 2) การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (Operation) 3) การบริหารจัดการ (Management) 4) การประเมินผลและรายงานผล (Evaluation) 5) การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Learning Exchange) 6) การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน (Organization Development) จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอต่อร่างรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 7 ข้อ

4. แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 รายงานผลการปฏิบัติงาน และตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

5. แบบประเมินรูปแบบ โดยประเมินใน 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) ความเหมาะสม (Propriety Standard) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) และความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) (Madaus, Scriven & Stufflebeam, 1983) จำนวน 17 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 โดยประเมิน 2 ส่วน ได้แก่

5.1 การประเมินรูปแบบก่อนนำไปใช้ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ตามแนวคิดของ Macmillan (1971, อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วาลด์, 2543) ที่เสนอผลการวิจัยว่าเมื่อใช้ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะน้อยมาก

5.2 การประเมินรูปแบบหลังการนำไปใช้ โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 63 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 63 คน ได้แบบสอบถามคืน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. จัดสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์ร่างรูปแบบ
5. ตรวจสอบและยืนยันร่างรูปแบบก่อนนำไปใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เป็นผู้ประเมิน
6. ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ไปใช้ในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ไปใช้ ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 ถึง เดือนกันยายน 2565
7. ผู้วิจัยประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 63 คน
8. ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 2 กับบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 115 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (R₁) มี 3 ขั้นตอนย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปแจกแจงตารางความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามแนวทางดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือความคาดหวังในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือความคาดหวังในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือความคาดหวังในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือความคาดหวังในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือความคาดหวังในระดับน้อยที่สุด

3. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 (D₁) มี 3 ขั้นตอนย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ดังนี้

1. ยกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วม (Participation) การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (Operation) การบริหารจัดการ (Management) การประเมินผลและรายงานผล (Evaluation) การถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Learning Exchange) และการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน (Organization Development)

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของร่างรูปแบบ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม เพื่อนำประเด็นสนทนากลุ่ม ปรับปรุงตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ

3. การประเมินเพื่อรับรองก่อนใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ ภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ นครปฐม เขต 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความ เป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ นำข้อมูลที่ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ว่าผลการประเมินในแต่ละด้านต้องมีค่าเฉลี่ยต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จึงจะ ถือว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำรูปแบบไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 3 การใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 (R₂) ดำเนินการนำรูปแบบไปใช้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 ดังนี้

นำรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผล ต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ไปใช้ จากนั้นนำมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ ภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ นครปฐม เขต 2 (D₂) มี 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4 ดังนี้

1. การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

เขต 2 โดยบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์นำข้อมูลที่ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งค่าเฉลี่ยต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 ตามประเด็น การประเมิน 4 ด้าน จึงจะถือว่ารูปแบบที่นำมาใช้ในครั้งนี้ ผู้ใช้เห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์สามารถนำมาใช้ได้จริง

2. ประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ภาพรวมทุกองค์ประกอบ (n=63)

ภาพรวมทุกองค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วม	4.28	0.62	4.84	0.31
องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ	4.34	0.65	4.90	0.25
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการ	4.40	0.63	4.92	0.22
องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลและรายงานผล	4.36	0.60	4.88	0.27
องค์ประกอบที่ 5 การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.23	0.64	4.83	0.34
องค์ประกอบที่ 6 การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน	4.37	0.63	4.88	0.31
รวม	4.33	0.59	4.87	0.27

1.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการ รongลงมา คือ การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยน เรียนรู้

1.2 ความคาดหวังในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการ รongลงมา คือ การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การประเมินผลและรายงานผล และการพัฒนากระบวนการ ดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม 2) การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 3) การบริหารจัดการ 4) การประเมินผลและรายงานผล 5) การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน โดยมีผลการประเมิน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินเพื่อรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ภาพรวมทุกด้าน (n=17)

ที่	ภาพรวมทุกด้าน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล / เกณฑ์ผ่าน 3.51 ขึ้นไป
1	ด้านความถูกต้อง	4.91	0.18	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2	ด้านความเหมาะสม	4.82	0.23	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3	ด้านความเป็นไปได้	4.79	0.30	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4	ด้านความเป็นประโยชน์	4.77	0.30	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการประเมินเพื่อรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ก่อนนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และผ่านเกณฑ์ 3.51 ที่กำหนดไว้ทุกด้าน จึงสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งผลให้ผลการประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) อยู่ในระดับพัฒนาจนเกิดผล (Significance) นักเรียน ครู สถานศึกษา ได้รับการยอมรับ ยกย่อง ชมเชย และได้รับรางวัลต่าง ๆ สำนักงานเขตพื้นที่ที่มีมาตรฐานเป็นองค์กรสมรรถนะสูงที่เป็นแบบอย่างได้ และมีนวัตกรรมที่ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่สู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

4. ผลการประเมินหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ภาพรวมทุกด้าน (n=63)

ที่	ภาพรวมทุกด้าน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล / เกณฑ์ผ่าน 3.51 ขึ้นไป
1	ด้านความถูกต้อง	4.74	0.34	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2	ด้านความเหมาะสม	4.66	0.37	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3	ด้านความเป็นไปได้	4.65	0.37	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4	ด้านความเป็นประโยชน์	4.71	0.29	มากที่สุด/ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.1 ผลการประเมินของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ผู้ใช้รูปแบบมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ด้าน จึงจะถือว่ารูปแบบที่นำมาใช้ในครั้งนี้ ผู้ใช้เห็นว่รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์สามารถนำมาใช้ได้จริง

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า 1) บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพปัจจุบันความคาดหวังในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ที่พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ อาจเป็นเพราะบุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่ม เปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ มีการทำงานที่คล่องตัว มีการเตรียมความพร้อมบุคลากร โดยส่งบุคลากรในกลุ่มพัฒนาระบบราชการเข้าร่วมประชุมคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถพร นิลอุบล (2562) ที่พบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในด้านนโยบายการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านสวัสดิการและบำเหน็จความชอบ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ที่เน้นการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์การบริหารงานแบบมืออาชีพ การคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับ วาสนา ตรีเนตร (2563) ที่มีข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ว่าควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง PMQA ให้แก่บุคลากรทุกระดับ

ประกาศ PMQA ให้เป็นภารกิจหลักขององค์กร ชี้แจงนโยบาย ทิศทางและการนำไปปฏิบัติอย่างชัดเจน ผู้บริหารควรสื่อสารทำความเข้าใจและสนับสนุนการดำเนินการเชิงลึก เป็นผู้นำการพัฒนาและสร้างแรงจูงใจให้มากยิ่งขึ้น

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่พบว่าประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม 2) การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 3) การบริหารจัดการ 4) การประเมินผลและรายงานผล 5) การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีการดำเนินงานบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเป็นระบบมีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และมีการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบ สอดคล้องกับสุวิทย์ มุกดาภิรมย์ (2553) ได้วิจัยรูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน (1) การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (2) การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน (3) การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำร่างรูปแบบและ (5) การนำรูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ไปปฏิบัติพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับการศึกษาของธนวรรธน์ สุรมรรคา (2564) ที่พบว่า การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ในภาพรวมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกลยุทธ์องค์การ รองลงมาคือ ด้านระบบงานองค์การ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบุคลากร โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านกลยุทธ์องค์การ ผู้บริหารควรมองถึงปัญหา และอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต วางแผนนโยบาย ด้านนวัตกรรมให้มากขึ้นเพื่อให้เหมาะสมต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ด้านโครงสร้างองค์การ ทบทวนโครงสร้างเพื่อลดความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน และภารกิจมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายในด้านต่าง ๆ ขององค์กร ด้านรูปแบบการบริหาร ปรับรูปแบบการบริหารให้มีความทันสมัย พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ด้านระบบการปฏิบัติงาน ควรมีการวางระบบจัดการข้อมูลเชื่อมโยงเป็นฐานข้อมูลเดียวกัน ให้การนำเข้าข้อมูลและการประมวลผลสามารถสืบค้น หาข้อมูลได้อย่างรวดเร็วเพื่อลดขั้นตอนการทำงาน ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ควรส่งเสริมพัฒนาให้บุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับการศึกษาของสิริมาพร นาศพัฒน์, วรพจน์ พรหมสัตยพรต และนภชา สิงห์วีรธรรม (2564) ที่พบว่า รูปแบบการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โครงสร้างการดำเนินการ 2) ระบบการรายงานผลการดำเนินงาน 3) แผนงาน/โครงการ 4) การบูรณาการและการมีส่วนร่วม และ 5) การติดตาม ประเมินผล

ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: POMELO Model ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานมีส่วนร่วมของการดำเนินการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแนวการบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับงานวิจัยของนารีลักษณ์ ศิริวรรณ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 คือ ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจนของนโยบาย ยุทธศาสตร์ พันธกิจของหน่วยงาน การให้ความสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนของผู้บริหาร 3) กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรในหน่วยงานให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ด้านการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตัดสินใจเพื่อเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการวางแผน การดำเนินการดำเนินการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้
- 1.2 ด้านการดำเนินงาน ควรมีการแปลงสภาพปัจจัยนำเข้าให้เกิดผลผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มหรือการสร้างมูลค่าให้กับงานบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.3 ด้านการบริหาร ควรเน้นการวางแผนตรวจสอบการดำเนินการการบริหารจัดการในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
- 1.4 ด้านการประเมินผลและรายงานผล ควรมีการประเมินผลกระทบจากการดำเนินงานบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.5 ด้านการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรมีการมีการสกัดความรู้ ประสบการณ์ การดำเนินงานบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.6 ด้านการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน .ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเป็นระบบโดยบุคลากรทุกระดับในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.7 ควรส่งเสริมให้บุคลากรและเครือข่ายมีการพัฒนาตนเอง เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
- 1.8 สนับสนุนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานและกระบวนการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์, Mobile application
- 1.9 ควรสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจ และกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำให้ส่วนราชการประสบความสำเร็จ เช่น การให้รางวัล การยกย่องชมเชย การขึ้นเงินเดือน การเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

2.3 ควรศึกษาวิจัยเพื่อประเมินผลการนำกลยุทธ์การบริหารงานตามเกณฑ์การพัฒนาบริหารจัดการภาครัฐไปใช้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ธนวรรธน์ สุรมรรคา. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นารีนลักษณ์ ศิริวรรณ. (2561). *การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ กรณีศึกษาหน่วยงานที่ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2543). การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย โดยใช้เทคนิควิเคราะห์: เทคนิคเดลฟาย. *วารสารวิทยบริการ*, 11(2), 30-38.
- วาสนา ตรีเนตร. (2563). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของบุคลากรสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 6*. รายงานการวิจัย. ชลบุรี: สำนักงานเขตสุขภาพที่ 6.
- สันติ แสงระวี วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ และจำเริญ ชูช่วยสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ". *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 6(7), 3552-3571.
- สมหมาย เทียนสมใจ. (2556). *รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหมาย เทียนสมใจ. (2563). *บทสัมภาษณ์การบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ*. เมื่อ 3 พฤศจิกายน 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). *การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564. จาก <https://www.opdc.go.th/การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่>.
- สิริมาพร นาศพัฒน์ วรพจน์ พรหมสัตยพรต และนภชา สิงห์วีระธรรม. (2564). รูปแบบการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น*. 28(2), 85-94.
- สุวิทย์ มุกดาภิรมย์. (2553). รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 5(1), 80-93.
- อรรณณ นิลอุบล. (2562). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.

Madaus, G.F., Scriven, M.S., & Stufflebeam, D.L. (1983). *Evaluation models viewpoints On educational and human services evaluation*. (8th ed). Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.